Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөнүөк ОРОЙУОННААҐЫ КОМИТЕТЫН УОННА
ҮЛӘҺИТТӘР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҐЫ СОВЕТЫН ОРГАНА
ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И
РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 3-с сылҕ.

№ 16 (274)

Олунньу

26

күнэ

1957 сыл.

ОНТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

Табаарыс быыбардааччылар!

1957 сыл кулун тутар 3 күнэ — олохтоох Советтар быыбардарын күнэ. Бүгүҥҥү күнтэн ыла быыбар буолуор диэри 5 хонук хаалла.

БУКА БАРЫ — БЫЫБАРГА!

Быыбарга тэрээһин-техническэй өттүнэн бэлэмнэниигэ — улахан болҕомтону

Биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ ССКП XX съезһын уонна партия Киин Комитетын Ахсынньытааҕы Пленумун, СССР Верховнай Советын алтыс сессиятын историческай уураахтарынан өрө күүрдүллэн туран, олохтоох Советтар быыбардарын политическай итиэннэ производственнай өрө көтөҕүллүүнэн көрсөргө бэлэмнэнэллэр.

Билигин быыбар хампаанньатыгар бэлэмнэнии саамай эпиэттээх кэмигэр киирдэ. Оройуон үлэһиттэрэ олохтоох Советтар быыбардарыгар депутаттарга кандидаттарынан бэйэлэрин чулууттан-чулуу дьоннорун туруордулар. Уокурук-тааҕы быыбар комиссиялара туруоруллубут кандидаттары регистрациялаан бүтэрдилэр. Билигин быыбар комиссияларын уонна агитпууннар тэрээһин итиэннэ маассабай-политическай үлэлэрин сүрүн сорунунан туруоруллубут кандидаттар иһин агитацияны киэҥник тэнитип буолар. Ол иһин бу күннэргэ бары уокуруктарга депутаттарга туруоруллубут кандидаттар бэйэлэрин быыбардааччыларын кытары көрсүһүүлэрэ ыытыллаллар.

Олохтоох партийнай, комсомольскай, профсоюзнай, советскай, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэр салайааччыларын соруктарынан быыбардарга тэрээһин-техническэй өттүнэн бэлэм уонна агитационнай-маассабай үлэ туругун сиһилии бэрэбиэркэлээн, баар итэҕэстэри суһаллык туоратыы, оннон быыбардары тэрээһиннээхтик, үрдүк политическай таһымҥа атаарыыны хааччыйыы буолар. Олохтоох Советтар быыбардарын ситиһиилээхтик ыытыыга эргиэн тэрилтэлэрэ үчүгэйдик бэлэмнэниилэрэ эмиэ кыната суох суолтаны ылыаҕа. Онон райпо уонна маҕаһыыннар салайааччылара, бастатан туран ыраах учаастаканарга наадалаах табаардары, бородуукталары чугастааҕы күннэргэ тириэрдиэх тустаахтар.

Быыбар бары комиссиялара Саха АССР Конституциятын, быыбардар тустарынан Баланьыанньаны халбаҥа суох тутуһан, үлэһиттэр быыбардыыр быраабынан дьиҥ чахчы туһаналларыгар бары наадалаах усулуобуйалары хааччыйар эбээһинэстээхтэр. Ол эрээри сорох сирдэргэ быыбардааччылар испиһэктэрин бэрэбиэркэлээһин наһаа бытааннык ыытыллар. Агитационнай үлэ мөлтөҕүн түмүгэр сорох быыбардааччылар туруоруллубут кандидаттарын билбэттэр.

Быыбардааччылар Конституциянан бэриллибит бираактарын толору туһаныылара быыбардарга тэрээһин-техническэй өттүнэн үчүгэйдик бэлэмнэниттэн тутулуктаах буолуоҕа. Ол иннитэн билигин испиһэк бэрэбиэркэтигэр, быыбардыыр учаастаканарга куоластыыр кабиналар, быыбардыыр дьааһыктар оҥоһуулларыгар, учаастакка кыайан кэлэн куоластаабат быыбардааччылары учуоттааһыҥҥа, быыбар документаарын тириэрдиигэ транспорт средстволарын - бэлэмнээһиҥҥэ олохтоох партийнай тэрилтэлэр, быыбар комиссиялара, үһүлүччү болҕомтону ууруохтаахтар. Маны тэҥинэн быыбар бары документаарын уонна бюллетеннары табатык толоруохха, кичэллээхтик ууруохха, харайыахха наада.

Быыбардарга бары өттүнэн тэрээһиннээхтик бэлэмнэнии — бу күннээҕи тирээн турар дьоһуннаах сорук.

—о—

Кинигэни маассаҕа

Даадын Анатолий Беляев эдэр рабочай, киин быыл стаҕыттан үлэлиитэ икки сылаа. Күннэҥ ыраатын кутуттан 100—120 быыбаннан кэлэн, хаттык сыдаарар уонна ыраатыгар толорго дьулуспут.

Аптаскомсомол Беляев уруккуттан эрдэ буолбут х. Кирпичниковтай тэрилтэ [illegible] сылайбат [illegible] сорудах [illegible] работ[illegible]ар [illegible] ран [illegible] Кро[illegible] «Огонек» сурунаалдара, арааас хаһыаттары аа[illegible] 200-тэн тахса с[illegible] ыытар. Анатолий [illegible] уонна [illegible] Беляев [illegible] ыытыллыбыт [illegible] туруоруллубут [illegible]

Депутаттарга кандидаттары кытта көрсүһүүлэр

Е. И. Николаев, Е. А. Христофорова — быыбардааччыларыгар

Олунньу 20 күнүгэр Культура оройуоннааҕы дьиэтигэр биэрэктээҕи уонна Аппа уҥуордааҕы уокуруктар быыбардааччылара муһуннулар. Кинилэр олохтоох Советтар быыбардарыгар депутаттарга туруоруллубут кандидаттары кытта көрсүһэр үөрүүлээх мунньахха кэлбиттэр. Үөрүүлээх мунньаҕы таб. Ноговицын А. Е. аһар.

Ити кэнниттэн итэҕэллээх дьоннор т. т. Баишев В. И., Соломонов П. Ф. Өлөнүөк нэһилиэгин Советыгар депутатка кандидаттар Егор Ильич Николаев, Евдокия Афанасьевна Христофорова олохторун уонна үлэлэрин туһунан кэпсээн туран, быыбар күнүгэр — кулун тутар 3 күнүгэр народнай блок ити кандидаттарын иһин бэйэлэрин куоластарын биэрэллэригэр ыгыран тыл эттилэр.

Быыбардааччылар П. Герасимов, И. Архипов, П. Кравченко, эдэр быыбардааччы И. Иванов, Ф. Михайлов тыл эттилэр. Кинилэр буолаары турар быыбарга оройуон уонна нэһилиэк Советтарыгар депутатка кандидаттарынан народ бастыҥ представителлэрэ туруоруллубуттарын ыйдылар уонна депутатка кандидаттар быыбардааччылар накаастарын толороллоругар толору эрэниилээхтэрин биллэрдилэр.

Ити кэнниттэн Өлөнүөк нэһилиэгин Советыгар депутатка кандидаттар т. т. Николаев Е. И., Христофорова Е. А. депутатка кандидаттарынан түруоран улахан итэҕэли оҥорбуттарыгар быыбардааччыларга махтаннылар итиэннэ ити итэҕэли толороргo күүстэрин харыстаабакка үлэлиргэ эрэннэрдилэр.

Уокурук быыбардааччылара оройуон, нэһилиэк Советтарыгар депутатка кандидаттарга накаастары биэрдилэр.

Харыйалаахха

Олунньу 21 күнүгэр «Коммунизм» колхоз колхозтаахтара оройуон Советын депутатыгар кандидат Яков Николаевич Ефимовы, Өлөнүөк нэһилиэгин Советыгар депутатка кандидаттары Макар Сергеевич Макаровы, Василий Николаевич Ивановы кытта көрсүһэр үөрүүлээх мунньахха көхтөөхтүк уонна тэриллилээхтик муһуннулар.

Мунньаҕы ыытыыга президиуму талыы кэнниттэн итэҕэллээх дьоннор т.т. Тимофеев П. П., Николаева А. Н., Николаева А. И. депутатка кандидаттар автобиографияларын киэҥник кэпсээтилэр. Кинилэр быыбар күнүгэр народнай блок кандидаттарын иһин куоластарын үөрүүнэн биэрэллэригэр быыбардааччылары ыҥырдылар.

Ити кэнниттэн быыбардааччылар тыл этиилэрэ саҕаланна.

—Коммунистар уонна партията суохтар блоктарын кандидаттарын иһин куоластаан туран, — диэтэ эдэр быыбардааччы таб. Христофоров, — Коммунистическай партия уонна Советскай правительство иһин биһиги куоласпытын биэриэхпит. Быыбар күнүгэр туруоруллубут кандидаттарга куоласпытын бпир санаанан биэрэн туран коммунистар уонна партията суохтар народнай блоктарын күүһүн уонна партияҕа, правительствоҕа, Ийэ дойдуга мунура суох бэриниилээх, түмсүүлээх буолууну өссө биир төгүл демонстрациялаан көрдөрүөхпүт.

Депутатка кандидаттар тт. Ефимов, Макаров, Иванов тыл эттилэр. Кинилэр, быыбардааччыларга үрдүк итэҕэли биэрбиттэрин иһин баҕыыбалаатылар итиэннэ колхозтаахтар итэҕэллэрин чиэстээхтик толоруохпут диэн эттилэр.

Кандидаттары көрсүһүү үрдүк быһыыга-майҕыга ыытылынна.

Оскуолатааҕы уокурукка

Соторутааҕыта орто оскуола дьиэтигэр 1 № дээх уокурук быыбардааччылара оройуоннай Советка депутатка кандидатынан туруоруллубут таб. Николаев Х. М. уонна Өлөнүөк нэһилиэгин Советыгар депутатка кандидат таб. Винокурова А. Н. кытары көрсүһүүлэрэ буолла.

Депутатка кандидаттар олохторун уонна үлэлэрин туһунан итэҕэллээх дьоннор тт. Яковлев Н. М., [illegible]емов К. К. киэҥник [illegible]ар.

Мунньах [illegible] тыл эттилэр. Быыбардааччы В. Николаев тыл ылан эттэ:

—Мин Х. М. Николаевы бу оскуолаҕа алтыс кылааска үөрэниэхпиттэн ыла билэбин. Кини учуутал да, салайааччы да быһыытынан бастыҥ үлэһит. Биһиги депутатпыт Христофор Матвеевич орто оскуолаҕа типовой интернаты тутталыыны көҥүллэттэрэригэр уонна физкультурнай-спортивнай [illegible] атыылаһары [illegible] [illegible] колаев бэйэтин этиитигэр нэһилиэк Советыгар депутатка кандидат А. Н. Винокурова оскуола үлэтигэр итиэннэ эдэр ыччат культурнай сыныьалаҥын көрдөөхтүк ыытыыга көмөлөрү оҥоророругар эттэ.

Ити кэнниттэн депутатка кандидаттар т. т. Х. М. Николаев, А. Н. Винокурова үрдүк итэҕэли биэрбиттэрин иһин быыбардааччыларга махталларын биллэрэн туран, инникитин өссө күүстэрин харыстаабакка үлэлиргэ тыл эттилэр.

Г. Бурнашев

[illegible]

15 № дээх [illegible] быыбардааччылар уокуруктарыгар [illegible] [illegible]

Колхозтарга тутууну былааннаахтык ыытыахха

Үлэһиттэр олохторун туһаарыыга, олорор дьиэлэри тутууга, кэҥэтиигэ партия уонна правительство аҕалыы кыһаммыытынан биһиги Сахабыт республикатыгар дьиэ-уот тутуутугар сылын аайы элбэх үп бэриллэр. Ити түмүгэр куорат уонна тыа сирдэригэр тутуу үлэлэрэ киэҥник ыытыллар буолла. Ол көстөр тутууну ыытыыга правительство сэрии иннинээҕи 1940 сыллаҕар 1955 сылга капитальнай уурунууну үс төгүл улаатыннарбыта буолар.

Маны сэргэ тыа сирдэригэр колхозтарга колхозтаахтар бэйэлэрин үптэринэн уонна колхоз уопсай күүһүнэн общественнай тутуулары, чааһынай дьиэлэри тутуу үлэтэ киэҥник ыытыллар. Билигин колхозтаахтар олохторун-дьаһахтарын туһаарарга, хас биирдии колхозтаах ыал үчүгэй олорор дьиэлээх буолуутун ситиһэргэ сорук турар.

Бу дьоһуннаах соругу толоруурга биһиги ороһуоммут колхозтарыгар тутуу үлэтэ олус күһаҕаннык ыытыллар. Ааспыт 1956 сылга колхозтар общественнай 16 объегы, колхозтаахтар олорор 13 квартиралаах 6 дьиэни тутарга былааннарыгар көрүммүттэрэ, онтон общественнай 10 дьиэлэри, 11 квартиралаах 4 олорор дьиэлэри тутан бүтэрбиттэрэ.

«Победа» колхоз правлениета тутуу үлэтин ыытыыга, маныаха үлэни тэрийиигэ олус сыылбатык сыһыаннаһар, колхозка баар үлэһит уонна көлө күүһүн табан туһаммат. Колхозка колхозтаахтар олорор икки дьиэлэрэ тутулларга былааҥҥа көрүллэн баран таах хаалла. Бөһүөлэккэ үгүс ахсааннаах колхозтаахтар олорор дьиэлэрэ суох балааккаларга олороллор, нэһилиэк общественнай тэрилтэлэрэ сөптөөх көрүҥнээх дьиэлэрэ уонна аналлаах дьиэлэрэ суохтар.

Бу колхозка биир дохуоттаах салаанан саһыл ситиитэ буолар. Ферма билигин да сөптөөх, киэҥ уонна тийиэр ахсааннаах клеткаларынан хааччылла илик. Манна саһыллар түүлэрин туһаарыыга аналлаах хараҥа клеткалар бэлэмнэммэтилэр. Ынах сүөһүнү көрөөччү үлэһиттэр олорор уонна аһы астыыр дьиэлэрэ суох балааккалар олороллор.

«Ленин суола» колхозка балаһыанньа мантан үчүгэйэ суох. Ааспыт сылга колхозтаахтар олороллоругар үчүгэй көрүҥнээх, стандартнай биир да дьиэ тутуллубата. Биир муустаах булуулаах тутуу саҕаламмыта да ситэриллибэтэҕэ. Саһыл ферматын тутуута толору ситэриллэ илик, олбуора быстах тутуунан турар, клеткалар домиктара стандартнаһа суох оҥоһуллубуттар. Тутууга анаммыт үлэһиттэр уларыйа-тэлэрийэ тураллар. Тутууга наймыпан үлэлиир үлэһиттэри толору күүһүнэн үлэлэппэттэр, кинилэри сөптөөх матырыйаалларынан итиэннэ усулуобуйанан хааччыйбаттар, ол түмүгэр үс үлэһит икки ыйтан ордукка саһыл куукунатын дьиэтин ситэрэн бүтэрбэтилэр.

Колхозка баар ис кыахтар кыайан туһаныллыбаттар. Колхозтаахтар үлэҕэ бастайаанай сыһыарыллан үлэлээбэттэр, кинилэртэн сорохторо колхозтан көҥүлэ суох атын тэрилтэлэргэ үлэлиллэр, маныаха колхоз правлениета сөптөөх дьаһалы ылбат. Колхозтарга тутуу маһын соҕотуопкалааһын, итиниэхэ биригээдэлэри тэрийии тэриллибэтилэр.

Маннык тулуйуллубат итэҕэстэри туоратарга колхозтар правлениелара дьоһуннаах дьаһаллары ылыахтаахтар. Нэһилиэк Советтара уонна олохтоох партийнай тэрилтэлэр тутуу үлэтин күүскэ ыытыыга сүрүн болҕомтолорун ууруохтаахтар.

Кэлээри турар сылларга колхозтарга тутуу үлэтэ киэҥник ыытыллаары турар. Алтыс пятилетка устатыгар көһө сылдьар нэһилиэнньэни сүнньүнэн олохсутар сорук турар.

Быйылгы сылга ороһуон колхозтарын бөһүөлэктэригэр уонна производственнай учаастаскаларыгар колхозтаахтар олорор 11 дьиэлэрэ, правление икки кэнсэлээрийэтэ, биир ыскылаат тутуллуохтаахтар. «Ээйик», Сталин аатынан колхозтарга электростанциялар үлэҕэ киллэриллиэхтээхтэр. Маны сэргэ араас тутуулар ыытыллыахтаахтар.

Бу үлэлэр элбэх киһи, көлө күүһүн эрэйэллэр, үгүс матырыйаллар итиэннэ үп орускуоттаныытын көрдүүллэр. Ол иннитэн хас колхоз аайы бары өттүнэн хааччыллыбыт тутуу бастайаанай биригээдэлэрин тэрийиэххэ итиэннэ биригээдэлэргэ тутууга дьоҕурдаах колхозтаахтары сыһыартыахха. Тутуу биригээдэлэрин иһинэн матырыйааллары (кирпичэни, испиэскэни) бэлэмнии звенолары, дьиэ ааннарын, түннүк араамаларын о.д.а. оҥорор столярнай цехтэри тэрийтиэххэ наада.

Маннык бөдөҥ уонна хас да салаа көрүҥнээх үлэни толорор биригээдэҕэ үлэттэн босхоломмут тутуу биригээдэтин биригэдьиирэ баар буолара наадалаах. Колхозтар правлениелара, тутуу биригээдэтин биригэдьиирдэрэ тутуллар тутуулар, тутуу матырыйаалларын хаачыстыбаларыгар, стандарга сөп түбэһэллэригэр уһулуччу болҕомтолорун ууруохтаахтар.

Колхозтарга оҥоһуллар кирпичччэ хаачыстыбата олус намыһах, тутуллубут оһохтор сыл иһинэн капитальнай өрөмүөнгэ киирэллэр. Маны туоратарга кирпичччэ оҥоһуллар састаабын табыгастаҕы булуохха.

Ааспыт сылга бэлэмнэммит тутуу маһын хаачыстыбата олус күһаҕан этэ. «Ленин суола», «Победа» колхозтар тутууга бэлэмнээбит бөрөбинэлэриттэн 25—30 бырыһыана мөлтөх хаачыстыбаламмыта.

Тутууга үчүгэй хаачыстыбалаах матырыйаал бэлэмнэнэрин иһин эпиэти тутуу биригээдэтин биригэдьиирдэрэ сүгүөх тустаахтар. Кинилэр тутуу маһын соҕотуопкалааһыны миэстэтигэр сылдьан салайыахтаахтар. Кэрдиллибит тутуу маһа уунан уһаарыллан миэстэҕэ киириитин хааччыйыахтаахтар.

Колхозтар правлениелара таба сайыҥҥы мэччирэҥ сирдэригэр базалары тэрийиэхтээхтэр. Бу базаларга эти, бородууктаны уурар муустаах булуустар, табаларга хахха сарайдар, олорор дьиэлэр, баанньыктар тутуллуохтаахтар. Маныаха атыылыыр ларектар баар буолуулара ситиһиллиэхтээх.

Ити курдук кэскиллээх тэрээһини колхозтар правлениелара, олохтоох Советтар салайааччылара уонна колхозтааҕы партийнай тэрилтэлэр секретардара эрдэттэн үөрэтэн, былааннаан кэскиллээх былааҥҥа эбии дьаһал быһыытынан ылыннаран киллэриэх тустаахтар. Колхозтарга тутууну былааннаахтык ыытыыга бары күүһү түмүөҕүҥ!

Я. Ефимов,
райсовет т-х управлениетын начаалынныыга.

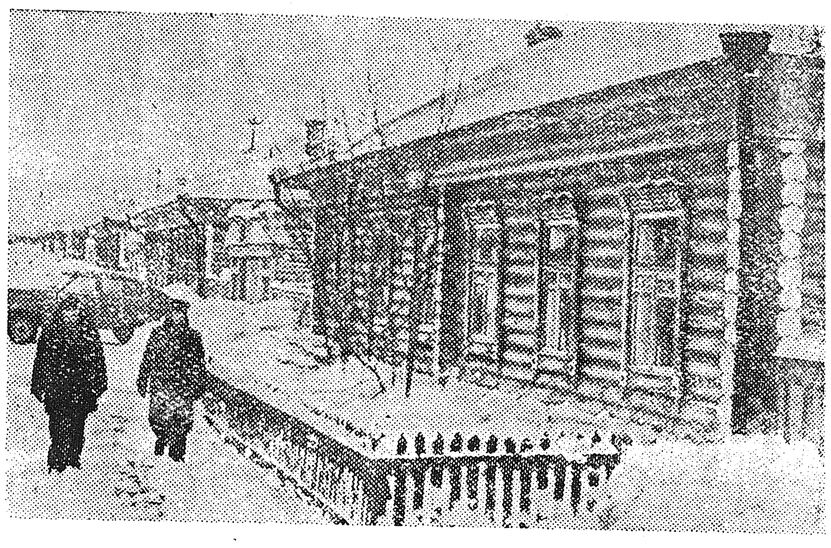

Свердловскай уобалас. Серовскай завод металлургтара бэйэлэрин күүстэринэн 3.600 квадратнай метра пэннээх 43 олорор дьиэлэри туттулар. Билигин өссө 55 дьиэлэр акылаттар түһэрилиннилэр.

Снимокка: Серовскай металлурдарынан тутуллубут саҥа дьиэлэр.

А. Грахов фотота. ССТА фотохрониката.

1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурук

Винокурова Анастасия Николаевна

Табаарыс Винокурова Анастасия Николаевна 1931 сыллаахха Үөһээ-Халыма ороһуонугар Үөһээ-Халыма бөһүөлэгэр дьаданы бааһынай кэргэниттэн төрөөбүтэ.

Таб. Винокурова А. Н. 1951 сыллаахха Орто-Халыма ороһуонунааҕы орто оскуоланы үөрэнэн бүтэрэн баран 1954 сыллаахха ЫБСЛКС ороһуоннааҕы комитетын иккис секретарынан быыбарданан үлэлиир, онтон кэлин райкомол бастакы секретарынан быыбарданар.

Таб. Винокурова ыччаты коммунистическай тыыҥҥа иитиигэ дьоҕурдаах уонна кыһаммыылаах комсомольскай үлэһит быһыытынан бэйэтин көрдөрбүтэ уонна Орто-Халыма куоратын Советыгар депутатынан быыбарданан кэккэ үлэлэри ыытыыга активнайдык кыттар.

1954 сыллаахха Комсомол Саха Уобаластаааҕы Комитета үүнэн иһэр эдэр үлэһити комсомол Киин Комитетын иһиннээҕи киин комсомольскай оскуолаҕа үөрэххэ командировкалыыр. Бу оскуоланы Анастасия Николаевна ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрэн баран билигин биһиги ороһуоммутугар ЫБСЛКС райкомун бастакы секретарынан үлэлии сылдьар.

Винокурова А. Н. 1948 сыллаахтан ЫБСЛКС, оттон 1953 сыллаахтан ылата Советскай Союз Коммунистическай партиятын чилиэнэ. Таб. Винокурова бэйэтин идейнэй-теоретическай билиитин үрдэтиигэ салгыы үлэлиир, ол курдук билигин үрдүкү партийнай оскуола кэтэхтэн үөрэнэччитэ.

Үлэһиттэр депутаттарын Өлөнүөк нэһилиэгиннээҕи Советын быыбарыгар Өлөнүөк орто оскуолатын коллективын үлэһиттэрин уопсай мунньаҕынан 1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурукка депутатка кандидатынан таб. Винокурова Анастасия Николаевна туруоруллубутун уокуруктаааҕы быыбар комиссията регистрациялаата.

1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурук быыбардааччылара! 1957 сыл кулун тутар 3 күнүгэр—быыбар күнүгэр таб. Винокурова Анастасия Николаевна иһин куоласпытын биир киһи курдук үөрүүнэн биэриэҕиҥ!

ДАЛДЫНТАН СОНУН

Агитатордар сүбэ мунньахтара

Аҕыйах хонуктаааҕыта 7 №-дээх Далдыннааҕы быыбардыыр учаастак агитатордарын сүбэ мунньаҕа буолла. Онно агитатордар ССКП чилиэнэ таб. А. Хван, ЫБСЛКС чилиэнэ таб. С. Гороховская информациялара истилиннэ. Агитатордар тт. Хван, Гороховская бэйэлэрин учаастаскаларыгар сылдьан кандидаттар биографияларын, быыбар балаһыанньатын хайдах өйдөтөллөрүн туһунан сиһилии кэпсээтилэр.

Мунньахха итини тэҥэ коммунист Соколов, райсовет исполкомун председателэ т. Веревкин уо. д. а. тыл эттилэр. Мунньах кыттыылаахтара аан дойду балаһыанньатыгар лекциялар чаастатык оҥоһуллаллар-ларыгар баҕардылар.

Аҕааччылар конференциялара

Олунньу ый 20 күнүгэр сельскэй кулуупка Н. Якутскай «Көмүстээх үрүйэ» диэн сэһэнигэр аҕааччылар конференциялара ыытылынна.

Начаалынай оскуола учуутала А. Васильева сэһэн ис хоһоонугар уонна Н. Якутскай айар үлэтигэр киэҥ дакылааты оҥордо.

Аҕааччылар С. Иванов, Д. Соломонов уонна М. Тихонова сэһэн биирдии уобарастарын ырытан туран киһини кэрэхсэтэр гына тыл эттилэр.

Конференция кыттыылаахтара аны Н. Островскай «Ыстаал хайдах хатарыллыбыта» диэн романыгар маннык үчүгэй бэлэмнээх конференцияны ыытарга баҕалаахтарын биллэрдилэр.

В. Иванов,
Сухаана.

Редактор э. т.
Ф. М. МИХАЙЛОВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк ороһуона. Редакцияҕа киирэр сурукка зараспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 274. Оленекская районная типография. Тираж 400.

Колхозтарга тутууну былааннаахтык ыытыахха

Үлэһиттэр олохторун туһаарыыга, олорор дьиэлэри тутууга, кэҥэтиигэ партия уонна правительство аҕалыы кыһамныытынан биһиги Сахабыт республикатыгар дьиэ-уот тутуутугар сылын аайы элбэх үп бэриллэр. Ити түмүгэр куорат уонна тыа сирдэригэр тутуу үлэлэрэ киэҥник ыытыллар буолла. ол кэстөр тутууну ыытыыга правительство сэрии иннинээҕи 1940 сыллаҕар 1955 сылга капитальнай уурунууну үс төгүл улаатыннарбыта буолар.

Маны сэргэ тыа сирдэригэр колхозтарга колхозтаахтар бэйэлэрин үптэринэн уонна колхоз уонсай күүһүнэн общественнай тутуулары, чааһынай дьиэлэри тутуу үлэтэ киэҥник ыытыллар. Биллигин колхозтаахтар олохторун-дьаһахтарын туһаларга, хас биирдии колхозтаах ыал үчүгэй олорор дьиэлээх буолуутун ситиһэргэ сорук турар.

Бу дьоһуннаах соругу толоруурга биһиги оройуоммут колхозтарыгар тутуу үлэтэ олус күһаҕанныык ыытыллар. Ааспыт 1956 сылга колхозтар общественнай 16 объекты, колхозтаахтар олорор 13 квартиралаах 6 дьиэни тутарга былааннарыгар көрүммүттэрэ, онтон общественнай 10 дьиэлэри, 11 квартиралаах 4 олорор дьиэлэри тутан бүтэрбиттэрэ.

«Победа» колхоз правлениета тутуу үлэтин ыытыыга, маныаха үлэни тэрийиигэ олус сыылбатык сыһыаннаһар, колхозка баар үлэһит уонна көлө күүһүн табан туһаммат. Колхозка колхозтаахтар олорор икки дьиэлэрэ тутулларга былааннга көрүллэн баран таах хаалла. Бөһүөлэккэ үгүс ахсааннаах колхозтаахтар олорор дьиэлэрэ суох балаккаларга олороллор, нэһилиэк общественнай тэрилтэлэрэ сөптөөх көрүнээх дьиэлэрэ уонна аналлаах дьиэлэрэ суохтар.

Бу колхозка биир дохуоттаах салаанан саһыл иитиитэ буолар. Ферма билигин да сөптөөх, киэҥ уонна типйэр ахсааннаах клеткаларынан хаччылла илик. Манна саһыллар түүлэрин туһаарыыга аналлаах хараҥа клеткалар бэлэмнэммэтилэр. Ынах сүөһүнү көрөөччү үлэһиттэр олорор уонна аһы астыыр дьиэлэрэ суох балаккаттан олороллор.

«Ленин суола» колхозка балаһыанньа мантан үчүгэйэ суох. Ааспыт сылга колхозтаахтар олороллоругар үчүгэй көрүнэх, стандартнай биир да дьиэ тутуллубата. Биир муустаах булууһу тутуу саҕаламмыта да ситэриллибэтэҕэ. Саһыл ферматын тутуута толору ситэриллэ илик, олбуора быстах тутуунан турар, клеткалар домиктара стандартнаһа суох оҥоһуллубуттар. Тутууга анаммыт үлэһиттэр уларыйа-тэлэрийэ тураллар. Тутууга наймынан үлэлиир үлэһиттэри толору күүһүнэн үлэлэппэттэр, кинилэри сөптөөх матырыйаалларынан итиэннэ усулуобуйанан хаччыйбаттар, ол түмүгэр үс үлэһит икки ыйтан ордукка саһыл куукунатын дьиэтин ситэрэн бүтэрбэтилэр.

Колхозка баар ис кыахтар кыайан туһаныллыбаттар. Колхозтаахтар үлэҕэ бастайаанай сыһыарыллан үлэлээбэттэр, кинилэртэн сорохторо колхозтан көҥүлэ суох атын тэрилтэлэргэ үлэлиллэр, маныаха колхоз правлениета сөптөөх дьаһалы ылбат. Колхозтарга тутуу маһын соҕотуопкалааһын, итиниэхэ биригээдэлэри тэрийии тэриллибэтилэр.

Маннык тулуйуллубат итэҕэстэри туоратарга колхозтар правлениелара дьоһуннаах дьаһаллары ылыахтаахтар. Нэһилиэк Советтара уонна олохтоох партийнай тэрилтэлэр тутуу үлэтин күүскэ ыытыыга сүрүн болҕомтолорун ууруохтаахтар.

Кэлээри турар сылларга колхозтарга тутуу үлэтэ киэҥник ыытыллаары турар. Алтыс пятилетка устатыгар көһө сылдьар нэһилиэнньэни сүнньүнэн олохсутар сорук турар.

Быйылгы сылга оройуон колхозтарын бөһүөлэктэригэр уонна производственнай учаскаларыгар колхозтаахтар олорор 11 дьиэлэрэ, правление икки кэнсэлээрийэтэ, биир ыскылаат тутуллуохтаахтар. «Ээйик», Сталин аатынан колхозтарга электростанциялар үлэҕэ киллэриллиэхтээхтэр. Маны сэргэ араас тутуулар ыытыллыахтаахтар.

Бу үлэлэр элбэх киһи, көлө күүһүн эрэйэллэр, үгүс матырыйаллар итиэннэ үп орускуоттаныытын көрдүүллэр. Ол иниттэн хас колхоз аайы бары өттүнэн хаччыллыбыт тутуу бастайаанай биригээдэлэрин тэрийиэххэ итиэннэ биригээдэлэргэ тутууга дьоҕурдаах колхозтаахтары сыһыартыахха. Тутуу биригээдэлэрин иһинэн матырыйааллары (кирпиччэни, пспиэскэни) бэлэмнии звенолары, дьиэ ааннарын, түннүк араамаларын о.д.а. оҥорор столярнай цехтэри тэрийтиэххэ наада.

Маннык бөдөҥ уонна хас да салаа көрүнээх үлэни толорор биригээдэҕэ үлэттэн босхоломмут тутуу биригээдэтин биригэдьиирэ баар буолара наадалаах. Колхозтар правлениелара, тутуу биригээдэтин биригэдьиирдэрэ тутуллар тутуулар, тутуу матырыйаалларын хаачыстыбаларыгар, стандарга сөп түбэһэлларигэр уһулуччу болҕомтолорун ууруохтаахтар.

Колхозтарга оҥоһуллар кирпиччэ хаачыстыбата олус намыһах, тутуллубут оһохтор сыл иһинэн капитальнай өрөмүөҥнэ киирэллэр. Маны туоратарга кирпиччэ оҥоһуллар саастаабын табыгастааҕы булуохха.

Ааспыт сылга бэлэмнэммит тутуу маһын хаачыстыбата олус күһаҕан этэ. «Ленин суола», «Победа» колхозтар тутууга бэлэмнээбит бэрэбинэлэриттэн 25—30 бырыыпана мөлтөх хаачыстыбаламмыта.

Тутууга үчүгэй хаачыстыбалаах матырыйаал бэлэмнэнэрин иһин эпиэти тутуу биригээдэтин биригэдьиирдэрэ сүгүөх тустаахтар. Кинилэр тутуу маһын соҕотуопкалааһыны миэстэтигэр сылдьан салайыахтаахтар. Кэрдиллибит тутуу маһа уунан уһаарыллан миэстэҕэ киириитин хаччыйыахтаахтар.

Колхозтар правлениелара таба сайынгы мэччирэҥ сирдэригэр базалары тэрийиэхтээхтэр. Бу базаларга эти, бородууктаны уурар муустаах булуустар, табаларга хахха сарайдар, олорор дьиэлэр, баанныыктар тутуллуохтаахтар. Маныаха атыылыыр ларектар баар буолуулара ситиһиллиэхтээх.

Ити курдук кэскиллээх тэрээһини колхозтар правлениелара, олохтоох Советтар салайааччылара уонна колхозтааҕы партийнай тэрилтэлэр секретардара эрдэттэн үөрэтэн, былааннаан кэскиллээх былааҥнга эбии дьаһал быһыытынан ылыннаран киллэриэх тустаахтар. Колхозтарга тутууну былааннаахтык ыытыыга барыкүүһү түмүөҕүҥ!

Я. Ефимов,
райсовет т-х управленнетын начаалынныыга.

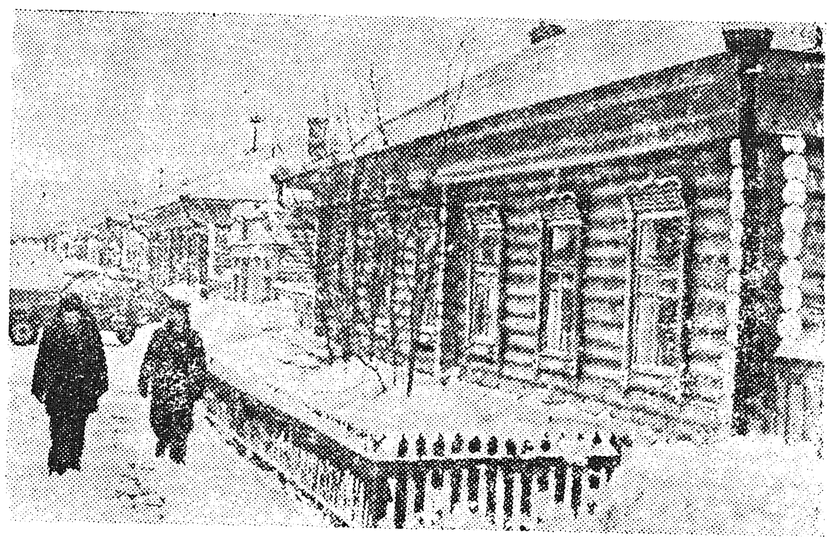

Свердловскай уобалас. Серовскай завод металлурдара бэйэлэрин күүстэриннэн 3.600 квадратнай метра иэнниэх 43 олорор дьиэлэри туттулар. Билигин өссө 55 дьиэлэр акылаатталыахтаахтар.

Снимокка: Серовскай металлурдарынан тутуллубут саҥа дьиэлэр.

А. Грахов фотота. ССТА фотохрониката.

1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурук

Винокурова Анастасия Николаевна

Табаарыс Винокурова Анастасия Николаевна 1931 сыллаахха Үөһээ-Халыма оройуонугар Үөһээ-Халыма бөһүөлэгэр дьаданы бааһынай кэргэниттэн төрөөбүтэ.

Таб. Винокурова А. Н. 1951 сыллаахха Орто-Халыма оройуонунааҕы орто оскуоланы үөрэнэн бүтэрэн баран 1954 сыллаахха ЫБСЛКС оройуоннааҕы комитетын иккис секретарынан быыбарданан үлэлиир, онтон кэлин райкомол бастакы секретарынан быыбарданар.

Таб. Винокурова ыччаты коммунистическай тыыныгга иитиигэ дьоҕурдаах уонна кыһамныылаах комсомольскай үлэһит быһыытынан бэйэтин көрдөрбүтэ уонна Орто-Халыма куоратын Советыгар депутатынан быыбарданан кэккэ үлэлэри ыытыыга активнайдык кыттар.

1954 сыллаахха Комсомол Саха Уобаластааҕы Комитета үүнэн иһэр эдэр үлэһити комсомол Кинин Комитетын иһиннээҕи кинин комсомольскай оскуолаҕа үөрэххэ командировкалыыр. Бу оскуоланы Анастасия Николаевна ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрэн баран билигин биһиги оройуоммутугар ЫБСЛКС райкомун бастакы секретарынан үлэлии сылдьар.

Винокурова А. Н. 1948 сыллаахтан ЫБСЛКС, оттон 1953 сыллаахтан ылата Советскай Союз Коммунистическай партиятын чилиэнэ. Таб. Винокурова бэйэтин идейнэй-теоретическай билиитин үрдэтиигэ салгыы үлэлиир, ол курдук билигин үрдүкү партийнай оскуола кэтэхтэн үөрэнээччитэ.

Үлэһиттэр депутаттарын Өлөнүөк нэһилиэгиннээҕи Советын быыбарыгар Өлөнүөк орто оскуолатын коллективын үлэһиттэрин уопсай мунньаҕынан 1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурукка депутатка кандидатынан таб. Винокурова Анастасия Николаевна туруоруллубутун уокуруктааҕы быыбар комиссията регистрациялаата.

1 №-дээх оскуолатааҕы быыбардыыр уокурук быыбардааччылара! 1957 сыл кулун тутар 3 күнүгэр—быыбар күнүгэр таб. Винокурова Анастасия Николаевна иһин куоласпытын биир киһи курдук үөрүүнэн биэриэҥиҥ!

Ааҕаччылар конференциялара

Олунньу ыйы 20 күнүгэр сельскэй кулуупка Н. Якутскай «Көмүстээх үрүйэ» диэн сэһэнигэр ааҕаччылар конференциялара ыытылынна.

Начаалынай оскуола учуутала А. Васильева сэһэн ис хоһоонугар уонна Н. Якутскай айар үлэтигэр киэҥ дакылаатты оҥордо.

Ааҕаччылар С. Иванов, Д. Соломонов уонна М. Тихонова сэһэн биирдии уобарастарын ырытан туран киһини кэрэхсэтэр гына тыл эттилэр.

Конференция кыттыылаахтара аны Н. Островскай «Ыстаал хайдах хатарыллыбыта» диэн романыгар маннык үчүгэй бэлэмнээх конференцияны ыытарга баҕалаахтарын биллэрдилэр.

В. Иванов,
Сухаана.

ДАЛДЫНТАН СОНУН

Агитатордар сүбэ мунньахтара

Аҕыйах хонуктааҕыта 7 №-дээх Далдыннааҕы быыбардыыр учаастак агитатордарын сүбэ мунньаҕа буолла. Онно агитатордар ССКП чилиэнэ таб. А. Хван, ЫБСЛКС чилиэнэ таб. С. Гороховская информациялара истилиннэ. Агитатордар тт. Хван, Гороховская бэйэлэрин учаастакларыгар сылдьан кандидаттар биографияларын, быыбар балаһыанньатын хайдах өйдөтөллөрүн туһунан сиһилии кэпсээтилэр.

Мунньахха итии тэҥэ коммунист Соколов, райсовет исполкомун председателэ т. Веревкин уо. д. а. тыл эттилэр. Мунньах кыттыылаахтара аан дойду балаһыанньатыгар лекциялар чаастатык оҥоһуллаларыгар баҕардылар.

Редактор э. т.
Ф. М. МИХАЙЛОВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 274. Оленекская районная типография. Тираж 400.